

Ospedale delle Bambole sau nostalgia păpușilor

De câte ori nu ați început să povestiți ceva folosind cuvintele: “pe vremea mea...”? Se întâmplă să le folosesc și eu uneori, nu pentru a ridica în slăvi trecutul glorios în detrimentul prezentului anost, ci pur și simplu pentru că pe vremuri, nici măcar foarte îndepărtate, multe lucruri erau altfel. Jucăriile, de exemplu.

Fac parte din generația copiilor crescuți în fața blocului cu cheia de la casă agățată la gât. Îmi amintesc cu drag de toate jocurile pe care le făceam cu prietenii până seara târziu, având la dispoziție doar o minge. Când săream șotronul, foloseam chiar cheia de la gât în locul pietrei ce trebuia aruncată, pe rând, în fiecare dintre căsuțele cu numere desenate pe asfalt.

Jucăriile “bune” rămâneau în casă. Îmi amintesc și astăzi de păpușa cea blondă și frumoasă, pe care bunica o adusese prin 1960 din Germania Federală, din una dintre vizitele pe care i-o făcuse fratelui său. Era considerată un obiect de preț ce avea un loc de cinste în sufragerie și noua, nepoților, rar ne era permis să o atingem. Eu puteam să mă joc cu ea înainte și după injecții și cum am fost destul de bolnavicioasă, recunosc că m-am bucurat din plin de grațiile blondei cu fața de

porțelan.

Mi-am amintit de această minunăție zilele trecute, la Napoli, când am trecut din nou prin fața unei vitrine în care erau expuse păpuși din porțelan. Pe firmă este scris: **Ospedale delle bambole** (Spitalul păpușilor) . Am decis să intru și am descoperit o lume ca-n povești, o lume în care papușile sunt vindecate într-o clinică destinată doar lor. Și pentru că tot vorbeam despre povești, voi începe să vă înșiruiesc ceea ce am aflat începând cu eternul “a fost odată”.

Asadar, a fost o data ca niciodata, în inima orașului Napoli, un domn distins, cu mustățile răsucite și un zâmbet de copil. Într-o bună zi, el a decis să devină un doctor al păpușilor pentru a le alina acestora suferința, dar și pentru a reda surâsul fetițelor care se jucau cu ele.

Întâmplarea pare a fi poveste inventată, dar vă garantez că nu e. Toată această aventură a început cu foarte mulți ani în urmă, când Luigi Grassi și-a transformat micul său atelier într-un spital pentru păpuși.

Astăzi, Ospedale delle bambole este unic în lume și reprezintă unul dintre punctele de atracție din faimoasa zona Spaccanapoli. Cea care continuă tradiția “vindecării” papușilor este Tiziana, strănepoata lui Luigi Grassi. Ea mi-a povestit că acum aproape 200 de ani, străbunicul său crea

scenografia spectacolelor de la Teatrul San Carlo. Într-o zi, o actriță l-a rugat să-i repare papușa fetiței sale. Așa s-a aprins flacăra pasiunii pentru acest tip de activitate.

Numele de "Spital al păpușilor" i l-a dat chiar o femeie din cartier după ce atelierul începuse să se umple de capete cârlionțate, de mâini și de picioare de păpuși. "Parcă ar fi un spital al păpușilor" – a exclamat aceasta în fața vitrinei. Signor Grassi a auzit-

o și a rugat-o să mai repete o dată ceea ce spusese, apoi a scris numele pe o plăcuță din lemn pe care a agățat-o în fața magazinului.

Strănepoata sa ține mult să spună tuturor că acesta este un spital fără o morgă, pentru că de aici toate păpușile ies sănătoase și vindecate, întrucât aici se fac transplanturi de toate tipurile.

Și asta se întâmplă de patru generații: la început a fost Luigi Grasi, munca lui a fost continuată de Michele, apoi de Luigi, iar acum este Tiziana cea care, cu orgoliu, merge mai departe.

În decursul anilor, multe păpuși au intrat dar au și rămas în camerele acestei clinici ce treptat s-a transformat într-un soi de muzeu. Cea mai veche păpușă este de la începutul lui 1700. Pe vremea aceea, păpușile care erau făcute cadou fetițelor, erau de fapt păpuși-manechine. Croitoresele le foloseau pentru a face un model în miniatură al rochiilor importante, cum ar fi cea de mireasă.

Tiziana este convinsă că păpușile de astăzi au suferit o transformare radicală față de cele de acum 40 sau 50 de ani. Înainte, cu păpușa te identificai. În procesul de creștere a

copilului, identificarea cu acest obiect era foarte importantă, cu atât mai mult cu cât, pe vremuri, păpușile erau făcute cadou nu doar fetițelor, ci și băiețeilor. Nu exista absolut nici o diferență, deoarece cu acel obiect puteai să-ți imaginezi că ești bunicul, tatăl, dar și mama, prietena, sora, sau, de ce nu, fratele. Copiii se identificau cu persoanele adulte, rămânând însă copii. Tocmai de aceea păpușa avea un rol important, pe care astăzi aproape că l-a pierdut. Acum e un obiect de consum, ca și un telefon celular. Așa cum noi, adulții, poate dorim să avem celularul de ultima generație, așa și ei, copiii, vor păpușa care este la modă în acel moment, care este copia personajului din desene animate în vogă.

Practic, păpușile de pe vremuri erau neștiutoare, nu făceau nimic. Erau însă copiii cei care le puneau să facă diferite lucruri ce reflectau personalitatea lor sau proprii lor slăbiciuni. Astăzi fetițele reacționează sub influența păpușilor, pentru că de obicei aceste jucării știu să facă mai multe decât ele. Au mecanisme care le împing înainte, care nu respectă timpul natural în care o fetiță crește. Chiar dacă în acel moment copilul dorește să-și imagineze ceva, fantezia lui este oprită de mecanismul păpușii ce merge înainte pentru că nu este programat să se oprească în timpul unei acțiuni. Sunt păpuși gândite să facă prea multe lucruri: există cea care doarme, cea care plânge și râde sau cea care te avertizează că e momentul să o hrănești. Pentru Tiziana au devenit jucării stresante, pur și simplu.

Ce e demn de subliniat e că în ciuda infinității de mecanisme și jucării tehnologice, Spitalul păpușilor nu duce lipsă de pacienți...analogici. "Până la urmă este fantezia cea care pune

totul in mișcare – mai zice Tiziana. Încercăm să-i mulțumim pe toți, avem clienți cu vârste cuprinse între 0 și 99 de ani, care doresc să regăsească în obiectul lor splendoarea trecutelor vremuri. Și trebuie să spun că este imensă surpriza celor care vin să-și reia păpușile vindecate ”.

Ei bine, mărturisesc că după ce am auzit toată această poveste de la Tiziana, mi s-a făcut un dor nebun de bunica mea și de păpușa blondă din casa copilăriei.